

Rentestigninger vil koste på bundlinjen

Renterne er steget ganske kraftigt i 2022. Det vil øge de finansielle udgifter hos 3 ud af 10 af virksomheder, mens endnu flere kan blive ramt af faldende efterspørgsel. Det viser nye tal fra DI's Virksomhedspanel.

Højere udlånsrenter gør det dyrere at låne penge

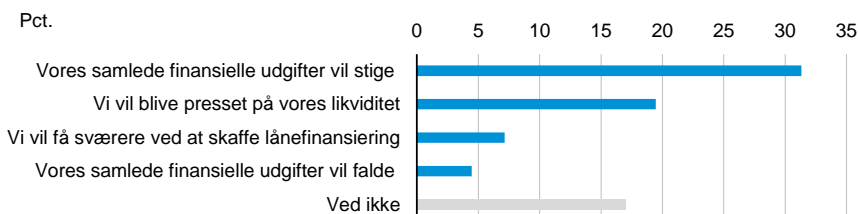
Det er blevet dyrere at låne penge i 2022. Udlånsrenterne er steget ganske kraftigt i takt med, at centralbanker i hele verden har hævet (og forventes at hæve) deres pengepolitiske renter i et forsøg på at dæmpe inflationen. Indtil videre er det især renterne på fastforrentede realkreditobligationer, der er steget meget i Danmark. Men også de øvrige renter på udlån og indlån vil fortsat stige det kommende år i takt med, at ECB – og i umiddelbar forlængelse heraf Nationalbanken – fortsat hæver de pengepolitiske renter.

Rentestigninger rammer virksomheder forskelligt

Om stigende renter i sig selv øger en virksomheds samlede omkostning afhænger af forholdene hos den enkelte virksomhed. Her betyder det noget, hvor meget indlån og udlån en virksomhed har, og hvad den pålydende rente er på disse. Stigende renter vil f.eks. gøre det billigere at være en virksomhed med store indlån. 9 ud af 10

Stigende renter rammer mange virksomheder direkte

Svar på spørgsmålet: Hvordan vil stigende renter påvirke din virksomhed?

Kilde: DI's Virksomhedspanel, 447 besvarelser i juni 2022.

31 pct. af virksomhederne forventer, at højere renter medfører større omkostninger

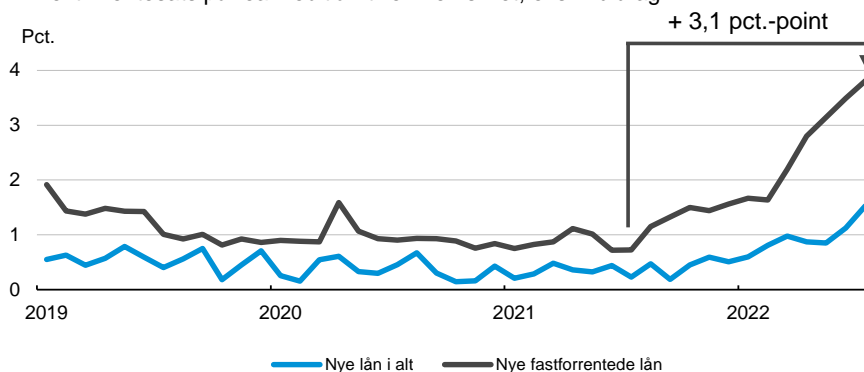
virksomheder har betalt negative renter for at have bankindestående inden for det seneste år, og det vil de slippe for, når indlånsrenterne stiger.^{1 1} Omvendt vil stigende udlånsrenter øge udgifterne for en virksomhed med meget variabelt forrentet gæld.

I DI's Virksomhedspanel svarer 31 pct. af virksomhederne, at deres samlede renteudgifter vil stige som følge af stigende renter, mens kun 4 pct. forventer, at deres renteudgifter falder. Derudover forventer 19 pct., at de vil blive presset på deres likviditet. Samtidig er der en stor del af virksomhederne – 17 pct. – som ikke ved, hvad de stigende renter kommer til at betyde for deres virksomheds økonomi.

Det er især virksomheder, som finansierer sig med fastforrentede realkreditlån, der har oplevet stigende renter det seneste år. Sidste sommer var den gennemsnitlige rente 0,7 pct. på disse lån, mens den nu er steget til 3,8 pct. Renterne på de variabelt forrentede lån er ikke steget lige så meget (endnu).

Kraftig stigning i renterne på fastforrentede lån

Effektiv rentesats på realkreditlån til erhvervslivet, ekskl. bidrag

Anm.: Figuren viser renten på udlån fra realkreditinstitutter til ikke-finansielle selskaber. Sidste observation er juli 2022.
Kilde: Nationalbanken

Velpolstrede virksomheder påvirkes i mindre grad negativt af stigende renter

Virksomheder med meget gæld bliver hårdest ramt

Vi har koblet virksomhedernes svar i DI's Virksomhedspanel med de nyeste årsregnskaber for 2021, hvor vi kan se, hvor mange aktiver og hvor meget gæld hver enkel virksomhed har. Der tegner sig et tydeligt mønster: Virksomheder, der forventer at blive ramt negativt af højere renter, har generelt en lavere egenkapital i forhold til deres aktiver – dvs. en lavere soliditetsgrad. Med mindre egenkapital er

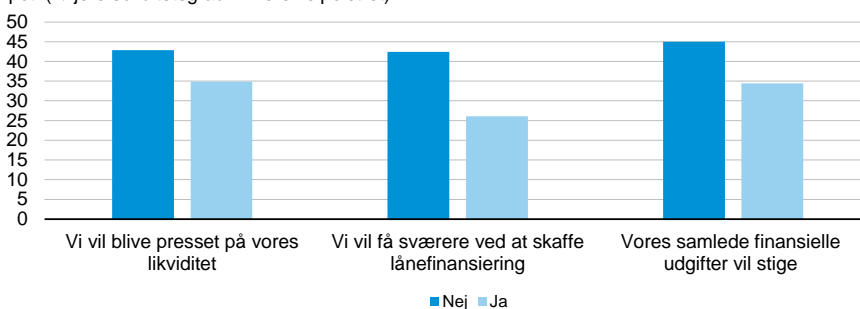
¹ Se DI-analysen "Negative renter kostede virksomhederne over 2 mia. kr. i 2021" fra februar 2022.

de ikke så velpolstrede og dermed rustet til fremtidige kriser. Det vil gøre det dyrere og sværere for dem at låne penge.

Rentestigninger rammer i mindre grad velpolstrede virksomheder

Gennemsnitlig soliditetsgrad (y-akse) og svar på spørgsmålet:
Hvordan vil stigende renter påvirke din virksomhed?

pct. (højere soliditetsgrad = mere velpolstret)

Anm.: I figuren indgår ikke virksomheder, der har svaret "Ved ikke"

Kilde: Lasso X (2021-regnskaber) og DI's Virksomhedspanel, 371 besvarelser i juni 2022.

En lav soliditetsgrad kan true en virksomhed i nedgangstider

Lave soliditetsgrader er udbredt blandt små virksomheder

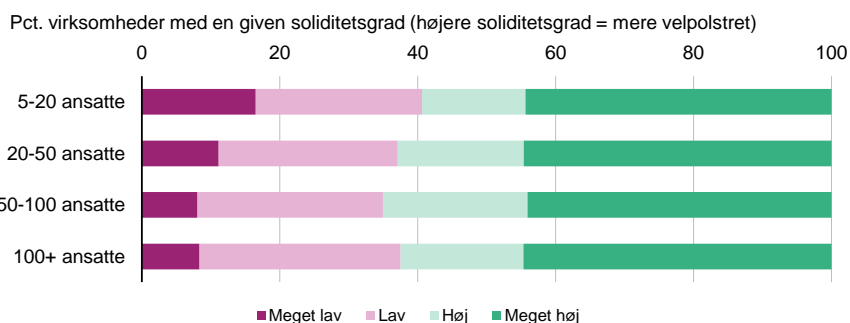
I det hele taget har en virksomheds soliditetsgrad betydning for dens finansielle robusthed og vækst. Tidligere analyser fra bl.a. Nationalbanken har vist, at virksomheder med en lav soliditetsgrad har større sandsynlighed for at gå konkurs og vil generelt foretage færre investeringer.^{2 2}

Vores gennemgang af de nyeste regnskabstal fra 2021 viser, at det især er små virksomheder, der har en lav eller meget lav soliditet. Blandt virksomheder med mellem 5 og 20 ansatte har 17 pct. en meget lav soliditetsgrad (mindre end 10 pct.) og 41 pct. har enten en meget lav eller lav soliditetsgrad (under 30 pct.). Disse virksomheder kan ikke bære særlig store tab, før hele egenkapitalen er brugt, og virksomheden højst sandsynligt går konkurs.

² Se Nationalbankens Working Paper No. 96 "Firm leverage and investment during the crisis" fra juni 2015.

4 ud af 10 små virksomheder har en lav soliditetsgrad

Fordeling af soliditetsgrader i dansk erhvervsliv

Anm.: Analysen inkluderer 28.887 virksomheder med over fem ansatte i brancherne: Bygge og anlæg, Handel, Hoteller og restauranter, Industri, Information og kommunikation, Transport, Vidensservice, Rejsebureauer, rengøring, anden operationel service og andre serviceydelser. Følgende kategoriseringer af soliditetsgrad benyttes: mindre end 10 pct. = "meget lav", mellem 10 og 30 pct. = "lav", mellem 30 og 40 pct. = "høj" og større end 40 pct. = "meget høj".
Kilde: DI-beregninger på baggrund af årsregnskaber for 2021 fra Lasso X

Renterne er stadig lave i et historisk perspektiv

Stigende renter vil i høj grad ramme virksomhederne via en lavere efterspørgsel

Højere renter kan svække den økonomiske aktivitet

Så længe renterne ikke stiger mere end et par procentpoint, vil de fleste virksomheder med en fornuftig soliditet være i stand til at modstå de direkte økonomiske konsekvenser af et højere renteniveau. Renterne har i mange år været historisk lave, hvilket har sparet virksomhederne for mange penge – især de virksomheder, der har optaget meget gæld.^{3 3} Og selv med de nuværende rentestigninger er renterne stadig på et historisk lavt niveau.

Til gengæld kan de afledte konsekvenser af højere renter få stor betydning for mange virksomheder. Højere renter betyder, at der bygges færre boliger, foretages færre investeringer og at privatforbruget falder – det vil mindske efterspørgslen hos store dele af erhvervslivet.^{4 4}

³ Se Finans Danmarks analyse "De lave renters betydning for virksomhederne" fra december 2021.

⁴ 17 pct. af virksomhederne vil foretage færre investeringer som følge af lavere renter, jf. DI-analysen "Virksomhederne fastholder investeringslysten men krigen og stigende renter truer" fra juni 2022

Sådan har vi gjort

Størstedelen af analysen er baseret på svar fra DI's Virksomhedspanel, som udgøres af et repræsentativt udsnit af DI's medlemskreds. Svarene er indsamlet i perioden fra 31. maj til 12. juni 2022.

501 virksomheder deltog i spørgeundersøgelsen. I analysen benytter vi kun svar fra 447 virksomheder, hvor det har været muligt at berige svarene med regnskabsdata fra regnskabsåret 2021.

Figuren "4 ud af 10 små virksomheder har en lav soliditetsgrad" er baseret på en analyse af 2021-årsregnskaber fra Lasso X. Her indgår regnskabsoplysninger fra alle virksomheder i Danmark med mindst fem ansatte i brancherne: Bygge og anlæg, Handel, Hoteller og restauranter, Industri, Information og kommunikation, Transport, Vidensservice, Rejsebureauer, rengøring, anden operationel service.